

Gwiazdkami obok porządkowych liczb artykułów oznaczone są publikacje znajdujące się w Bibliotece Ośrodka Dokum. Nauk-Tech. Przemysłu Mat. Wiążących.

Na żądanie mogą być wykonane za zwrotem kosztów fotokopie publikacji oznaczonych gwiazdką przy kolejnym numerze publikacji.

Zapotrzebowanie należy adresować: Ośrodek Dokumentacji Naukowo-Technicznej Przem. Mat. Wiążących — Opole, Damrota 10, lub Główny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej — Warszawa, Ligocka 8.

Fotokopie artykułów nieoznaczonych gwiazdką mogą być ewentualnie dostarczone, jeżeli dane źródła (czasopisma) znajdują się w innych Ośrodkach Dokumentacji Naukowo-Technicznej. Dostarczenie takich fotokopii trwać będzie nieco dłużej.

Artykuły

I. Surowce. Badania materiałowe. Zagadnienia laboratoryjne

- 419 669.712 L 10 — 6.51
Dr. Gillemont László: **O lepsze wykorzystanie węgierskich boksytów.** „Kisérletek a magyar bauxitok jobb hasznosi tására”. Bányászati és, t. 83, Nr. 2—3, lut.-marz., 1950 r., s. 25, 8 str., 4 rys., 2 wykry.; 2 mikrogr., 2 tab. — Opracowane w laboratorium wyniki przeróbki wysokożelazistych boksytów na tlenek glinu i metaliczne żelazo. Wyniki są zachęcające, jednak przed ostateczną decyzją należy przeprowadzić szereg prób w skali przemysłowej M. O.
- 420* 66.074.4 L 10 — 6.51
Inż. Al. Pile: **Oznaczanie pyłów w powietrzu.** Bez p. i Higiena Pracy. Nr 1, r. 1951, s. 14, 8 str., 15 tab. — Określanie pyłów. Obliczanie pyłów. Pobieranie próbek. Wytwarzanie mgły na pyłe. Metody sedymentacyjne. Metody absorpcyjne. Metody elektrostatyczne. Metody filtracyjne. Metody uderzeniowe. Metody analizy pyłu. Obliczanie ilości pyłu; oznaczenie ilości cząstek pyłu; oznaczanie ciężaru pyłu.
- 421* 539.74 : 666.97 L 10 — 6.51
Proste badania gęstości betonu „A simple test of the consistency of concrete” Concr. & Constr. Eng. Londyn, mies., t. XLV, nr 7, VII, 50, s. 254; D.; A 5 1/3 str., 1 fot. — Krótka wzmianka opisowa o uproszczonej metodzie badania gęstości betonu przy pomocy prostego urządzenia złożonego z krążka metalowego i z kalibrowanym prętem. Zasada przeprowadzania próby.
- 422* 555.492 L 10 — 6.51
Inż. T. Kalusiński: **Glin. Oczyszczanie boksytu.** Chemik. Nr. 3, r. 1951, s. 67 3/4 str., 3 tab., 1 rys. — Pierwsze zastosowanie glinu i rozwój glinu w przemyśle; duraluminium. Produkcja metalicznego glinu z boksytu. Oczyszczanie boksytu. Skład chemiczny boksytów: węgierskich — 57—62% Al₂O₃, 2—7% SiO₂, 12—20% Fe₂O₃, 2,5—3,5% TiO₂, 14—16% H₂O; greckich — 56—59% Al₂O₃, 3—7% SiO₂, 16—21% Fe₂O₃, 2—25% TiO₂, 13—16% H₂O; francuskich — 57—62% Al₂O₃, 3—5% SiO₂, 18—26% Fe₂O₃, 3—4% TiO₂, 10—12% H₂O; jugosłowiańskich — 48—54% Al₂O₃, 1—4% SiO₂, 20—24% Fe₂O₃, 2,5—3,5 TiO₂, 18—12% H₂O. Produkty pochodne.
- 423* 620 : 691 L 10 — 6.51
Badania w dziedzinie materiałów budowlanych. „Research on Building Materials”. Intern. Chem. Engng. (Angl.) t. 32, Nr. 3, marz., r. 1950, s. 127; 1 str. — Badano wpływ 5 czynników dodatkowych, w tym 2 napowietrzających na stopień hydratacji cementu; nie stwierdzono żadnych rewelacyjnych wyników. Badano wibratory do sporządzania szkieletów betonowych do prób wytrzymałościowych. Wpływ chlorku wapnia na korozję uzbrojenia. Wpływ gazów kominowych, zawierających duży procent wody, na zaprawę cementową obudowy kominu; badano także zaprawę azbestowo-cementową.
- 424* 620.59 : 539.74 L 10 — 6.51
Lichtenberg E. H.: **Przyrządy do pomiaru konsystencji „Consistency Meters”.** I. Amer. Concr. Inst. t. 22, Nr. 1, wrześ., r. 1950, s. 73; 1 str. — Wzmianka o ewolucji tych przyrządów.
- 425* 621.925 L 10 — 6.51
Joisel Albert: **Rozdrabnianie „Le broyage”** Rev. Matér. Constr. Ed. C. (Fr.), 1950, Nr 418, s. 240, 2 1/2 str., 8 rys., (artykuł ogłoszony także w Bulletin de la Société Française de Céramique Nr. 8). — Rozdrabnianie czyli nieograniczone zmniejszanie wielkości ciała przy pomocy urządzeń lub nacisków. Praca kul w rozdrabnianiu. Stopień napełnienia. Szybkość obrotu walca. Ciężar kul. Określenie mialkości za pomocą powierzchni. Zależność średnicy kul od mialkości. Czas rozdrabniania.
- 426 666.93 : 532.13.08 + 539.214.08 L 10 — 6.51
Łobanow W. P.: **Lepkość i plastyczność zapraw materiałowych budowlanych.** „Wiązko-plastyczne własności strotielnych rastworow”. Koll. Z. XII. Nr. 5, r. 1950, s. 352—358, 4 tab., 4 fot. — Celem oznaczenia lepkości i plastyczności zapraw budowlanych przeprowadzono doświadczenia za pomocą wiskozymetru obrotowego Wolarowicza. Badano następujące zaprawy: wapno-piasek 1:3; cement-piasek 1:2, oraz cement-wapno-piasek 1:1:6. Oznaczono prężność zapraw i spoiw, co wykazało, że zaprawy można uważać jako substancje plastyczne. Wskutek badań za pomocą wiskozymetru można było oznaczyć absolutne wartości prężności i plastyczności zapraw i spoiw o różnej zawartości wody. Na podstawie szybkości rozlewu badanego materiału, obliczono i porównano straty siły napięcia w przewodzie, w kierunku prostym i poziomym. Podane są metody kalkulacji urządzeń do pompowania zapraw budowlanych.
- I. a. Prace wiertniczo badawcze
- 427 550.838 : 622.1 : 550.855 L 10 — 6.51
Geofizyczne poszukiwania złóż mineralnych. „Geophysical exploration for mineral deposits”. West Miner. Nr. 8, r. 1950, s. 47—51, 4 rys., 1 fot., 12 ods. — Pomiar elektryczne i magnetometryczne.

II. Materiały wiążące w ogólności

- 428* 378 : 666 L 10 — 6.51
Dr. Walery Goetel: **Akademia Górniczo-Hutnicza w służbie przemysłu mineralnego.** Cement, Wapno, Gips. Nr. 3, r. 1951, s. 49, 3 str. — Ogólna organizacja Akademii Górniczo-Hutniczej. Wydział mineralny A. G. H. Sekcja Mat. Wiąz. i prefabrykowanych oddziału technicznego. Dla sekcji tej przewiduje się studia maszynoznawstwa specjalnego, zasad budowy i eksploatacji pieców technologii mat. wiąz., technologii betonu i materiałów prefabrykowanych. Współzawodnictwo studentów w nauce. Współpraca naukowców z robotnikami. Praca Ośrodka Metodycznego Racjonalizacji i Współzawodnictwa Pracy przy Krakowskiej Okręgowej Radzie Zw. Zawodowych.
- 429* 691 L 10 — 6.51
Piekarski Zygmunt inż.: **Oszczędność cegły, wapna, gipsu i kruszywa w budownictwie.** Gosp. Mat. Nr. 3, r. 1951, s. 83 2 str. — W celu zharmonizowania potrzeb budownictwa z możliwościami produkcyjnymi zachodzi konieczność racjonalnego i oszczędnego stosowania materiałów w budownictwie. Oszczędność wapna można przeprowadzić przez zwracanie uwagi na aktywną, procentową zawartość wapna w stosunku do suchej masy kamienia wapiennego, tłuściość wapna. (Zastosowanie stożka cynkowego Nowikowa) oraz przez stosowanie materiałów zastępujących popiół z „bębna“, odpadków z procesu acetyleny, „okszarów“ i „czamorów“. Oszczędność gipsu przez zmniejszenie jego hygroskopijności oraz udoskonalenia metody opóźniającej wiązania gipsu jak również przez stosowanie mieszanek (gips i ciasto wapienne, ew. piasek, popiół węglowy, czy żużel wielkopiecowy).
- 430* 666.9 (498) L 10 — 6.51
W. M.: **Rozwój gospodarczy Rumunii.** Gospodarka planowa. Nr. 3, r. 1951, s. 42, 11 str. — Zakończenie rozwoju gospodarczego w latach przedwojennych i okresie wojennym. Produkcja cementu osiągnęła w roku 1947 105% stanu z 1938. Pomoc Zw. Radzieckiego. Przewidziana produkcja cementu na rok 1951 zamykać się będzie w cyfrach 2.855 tys. ton. Produkcja mat. bud. wzrośnie do 273% w stosunku do stanu 1950 r. Silny rozwój produkcji mat. budowlanych zostanie zapewniony nakładami inwestycyjnymi w sumie 52 mil. lei. budowa 17 zespołów produkcyjnych cementu, 20 cegielni, 3 zakładów produkujących cegłę silikatową, oraz nowoczesnego wapiennika. Produkowane będą gatunki cementów specjalnych dla potrzeb budownictwa wodnego, morskiego i przemysłu hutniczego. Zapoczątkowana zostanie produkcja betonów lekkich oraz nowych materiałów wiążących. W okresie planu 5-letniego rozwinię się znacznie produkcja rur azbestowo-cementowych. Specjalna uwaga będzie zwrócona na rozwój produkcji ceramiki specjalnej (cegły okładzinowej, cegły posadzkowej) oraz płyt trzcinowych prasowanych.
- 431* 622.35 L 10 — 6.51
Kaustin N. G. Inż. górni.: **Określenie granicznej głębokości eksploatacji kamieniołomu metodą graficzną.** „Diagramnyj metod opredielen predielnoj głubiny karjera“. Gornyj Żurnal. Nr. 3, r. 1951, s. 7, 4 str., 2 tab. — Określenie granicznej głębokości eksploatacji kamieniołomu różnymi metodami analitycznymi, nawet przy użyciu najwięcej doskonałej metody A. S. Fidelewa, nie może być zastosowane przy złożach o nieregularnym kształcie geometrycznym. Zalecana metoda graficzna zawiera proste rozwiązania graficzno-analityczne dla ustalania pod względem techniczno-ekonomicznym oplacalnej głębokości eksploatacji kamieniołomu o nieregularnym kształcie, przy czym przestrzegane są wszystkie zgodności z prawem regularności, ustalone nowoczesnymi teoriami. Podany jest przykład graficznego rozwiązania zadania z uwidocznieniem formuł do pomocniczych obliczeń, niezbędnych do wykonania wykresu (diagramu).
- 432* 622.253 L 10 — 6.51
Webster N. A.: **Wiercenie otworów strzałowych ze szczególnym uwzględnieniem doświadczeń amerykańskich.** „Blast Hole Drilling Methods with Particular Reference to American Practice“. The Quarry Manag. I. (Angl.) t. 34, Nr. 4, październik, r. 1950, s. 192, s. 14, 4 tab., 5 rys., 4 fot. — Krótki rys historyczny wiertnictwa skalnego. W roku 1929 rozpoczęto stosować pionowe, długie otwory wiertnicze o większej średnicy. Wyszadzania kolejne z opóźnieniem (0,02 do 0,052 sekundy). Wiertarki wolnospadowe, wielkocalibrowe 15,22 i 30 cm. Wiertarki obrotowe 16 cm. Wiercenie termiczne, tlenowo-ropne.
- 433* 622.55 L 10 — 6.51
Inż. P. P. Dorofeiew: **Z doświadczeń w zmechanizowanym kamieniołomie.** „Iz opyta raboty mechanizirowanego kariera“ Mechanizacija Stroitelstwa. Nr. 1, r. 1951, s. 13, 2 str., 4 rys. — Nieefektywne wykorzystanie maszyn budowlanych, a w szczególności ekskawatorem — przez Zjednoczenia i przedsiębiorstwa budowlane spowodowane jest wadliwą organizacją pracy — z jednej, a nie posiadaniem dostatecznego zapasu części wymiennych — z drugiej strony. Ostatnia okoliczność zmusza przedsiębiorstwa do produkowania elementów wymiennych we własnym zakresie — niestety przeważnie wątpliwej jakości — co w konsekwencji wywołuje skrócenie okresów remontu, jak również obniża współczynnik wykorzystania maszyny. Zaleca się posiadanie własnego warsztatu, wytwarzającego z góry drobne części wymienne, oraz stosowanie w szerokim zakresie spawania do napraw zużytych, względnie uszkodzonych większych elementów. To samo dotyczy renowacji przenośników taśmowych.
- 434 622.253.4 : 559.55 L 10 — 6.51
Frausen H. Dr.: **Próba określenia stopnia obrabialności skał.** „Versuch zur Ermittlung der Bearbeitbarkeit von Gesteinen“. Gluckauf. t. 86, Nr. 47/48, list., 1950 r., s. 1129, 5 str., 2 tab., 5 rys. — Przegląd Bibl. Górnictwa nr. 3/51, s. 25, poz. 239, 2 tabl., 2 poz. bibl. — Próby twardości skał najlepiej i najprędzej prowadzi się drogą wiercenia udarowego. W warunkach laboratoryjnych można stosować przyrząd opisany przez autora. Działanie przyrządu jest podobne do urządzeń badania twardości metali. Z głębokości penetracji ostrza w skałę określa się jej twardość w skali Shore'a. Wyniki laboratoryjne są zgodne z wynikami praktycznymi.
- 435* 621.879 L 10 — 6.51
Hora Ernest: **Współczesne metody badania wydajności koparek jednołyżkowych.** Przegl. Bud. t. XXII, Nr. 12, r. 1950, s. 556, 6 1/2 str., 2 tab., 5 rys., 4 poz. bibl. — Badanie wydajności koparek w oparciu o współczynniki, posiadające znaczny wpływ na pełną wydajność maszyn, pojemność łyżki, rodzaju gruntu, wykorzystanie czasu roboczego i inne.
- 436* 624.132.619.5 L 10 — 6.51
Szuliga W. J.: **Zagadnienie dotyczące skreperów samochodowych i przyczepnych.** „K woprosu o samochodnych i priciepnych skreperach“. Mieczan. Stroist., t. 7, Nr. 9, r. 1950, s. 7—9, 2 tab., 1 fot. — W roku 1948 przeprowadzono szereg prób z autoskreperami o pojemności 10—14 m³. Na podstawie otrzymanych danych dokonano porównań wydajności tych autoskreperów i traktorowych skreperów przyczep-

nych na taśmie S—80, które na skutek kalkulacji technicznej i ekonomicznej wykazały zakres użyteczności obydwóch typów skreperów. Z badań i porównań osiągniętych wyników, można wyciągnąć następujące wnioski: maksymalną sprawność (przy minimalnym zużyciu energii) osiąga się na terenach I i II; rodzaj terenu wpływa bardziej na sprawność działania autoskreperów przyczepnych; rodzaj terenu wpływa bardziej na koszt transportu ziemi przy zastosowaniu autoskreperów niż w wypadku skreperów przyczepnych; skrepery przyczepne są wskazane dla transportu o małych odległościach, a autoskrepery — przy wielkich odległościach; autoskrepery mają mniejszy zakres zastosowania, podczas gdy taśmowe skrepery przyczepne posiadają zastosowanie szersze.

IV. Produkcja cementu. Cementownie. Transport cementu

457 556.58 : 621.517.59 L 10 — 6.51

Regulator temperatury pieca do 1600 C. „A proportional reset furnace controller for temperatures up to 1600° C“. I. sci Instrum. Nr 4, r. 1950, s. 97—99, 1 wykr., 1 ods. — Głównym czynnikiem regulującym jest termometr oporowy, który przez urządzenia elektronowe oddziałuje na prąd elektryczny. Temperaturę można utrzymywać w granicach $\pm 1/4^{\circ}\text{C}$.

458* 662.614 : 66.041.57 L 10 — 6.51

Jaspers Michał J. M. dr: Wykorzystanie zdolności cieplnej pieców obrotowych w cementownictwie. „Die Thermische Leistungsfähigkeit des Zementrotierofens“. Radex Rdsch. (Austr.) Nr. 1, r. 1951, s. 3, 6 str. — (Tłumaczenie art. z Rev. Matér. Constr. 1949, p. 44z.). — Badania nad zjawiskami cieplnymi w piecu obrotowym; straty cieplne, możliwości zmniejszenia tych strat. Wykorzystanie ciepła i możliwości ulepszeń przez wpływ chemicznego składu surowca, struktury mineralogicznej i własności klinkru na gospodarkę cieplną pieca. I. część: Straty energii cieplnej wskutek promieniowania płaszcza pieca i składnika, przez klinker i przez uchodzenie gazów wylotowych.

459 666.943.6 L 10 — 6.51

Tratwa z kontenerów. „Containers flottants formant radeaux“. L'Ossature Métallique. Nr kwiecień 50, r. 1950, s. 215, 2 str. —

440* 621.86 L 10 — 6.51

S. N. Benderskij i G. I. Kreimerman: Manipulacja workowatymi towarami w przedsiębiorstwach Ministerstwa Zaopatrzenia. „Obrabotka tarnych gruzow na predpriatijach Ministerstwa zagotowok“. Mechanizacija trudnojomskich i tjażelých rabot. Nr 2, r. 1951, s. 42, 4 str., 3 tab., 8 rys., 1 fot. — Manipulacja workowanymi towarami należy do jednej z najwięcej pracochłonnych robót jednak jest ona znacznie mniej zmechanizowana niż praca przy towarach sypkich Ministerstwo Zaopatrzenia wprowadziło dla robót załadowo-wyładowczych ruchomych ładowaczki o udźwigu do 1,5 tony z elektronapędem od akumulatora. Worki układa się w sioły o ciężarze do 1,5 t (20—21 worków) na specjalnych podkładach. Podkładów używa się w dwóch typach o wymiarach 1250×950 mm wzgl. 1500×1250 mm, w zależności od wymiarów worków.

441* 66.046.55 L 10 — 6.51

Madej Wl.: Nowa metoda aglomeracji mialkich rud zelaza droga grudkowania. Hutnik. Nr 2, r. 1950, s. 69, 2 str., 1 tab., 1 rys., 1 wykr., 4 ods. — Hutnictwo zelaza zmuszone jest przewaznie do przerabiania rud ubogich i mialkich, albo rozsypujacych się, a wiec nie nadajacych się do wielkich pieców albo sprawiajacych wielkie trudności w ich prowadzeniu. Znanych jest kilka metod wzbogacania ubogich rud i nadanie

im postaci odpowiedniej do użycia do wielkich pieców, np. przez brykietowanie, spiekanie strefowe na ruszcie, albo w obrotowym piecu. U nas stosuje się jedną tylko formę aglomeracji tj. strefowe spiekanie, które jednak nastęrcza wiele trudności i jest mało wydajne przy mialkich rudach. Te trudności próbowano od dawna obejść drogą brykietowania. Sposób brykietowania wynaleziono (zagranicą), łatwo przepuszczając zwilżony mial przez obrotowy bęben. Dla nadania kulkom wytrzymałości potrzebnej w wielkim piecu należało je wypalić w temperaturze 1150°C. Trudność sprawiało tylko skonstruowanie odpowiedniego pieca. Jednak i tę trudność pokonano osiagajac obecnie material doskonale nadajacy się do wielkich pieców. Kulki maja srednicę 10 do 20 mm. Dla przemyslu cementowego moglaby się ta metoda przydac (odpowiednio zmodyfikowana) do granulowania surowca przy suchej metodzie dla obrotowych pieców, co pozwoliloby na unikniecie grubych kawalów spieków, wymagajacych kruszenia w lamaczach i dla szybowych pieców.

442* 666.943.1 L 10 — 6.51

Zastosowanie filtrów szlamowych w cementowniach. „Schlammfilter in der Diekschlammzementfabrik“. Tonindustri-Ztg. (Nm.) t. 64, Nr 60, r. 1940, s. 458, 1/3 str. — Według „Concrete“ czerwiec 1940, 182—3 str., 2 rys. — Normalny szlam zawiera 35—50% wody, co odpowiada 90—135 l a nawet 145 litrów wody na 1 beczkę cementu. Do odparowania takiej ilości wody potrzeba 12 kg węgla o wartości 7.500 Kcal. — Przez przeprowadzenie szlamu przez filter przed wprowadzeniem do pieca można zredukować zawartość wody z 48% do 29%, w innym wypadku z 38% do 22%, a nawet z 34% do 17%. Ankieta przeprowadzona w 19 cementowniach amer., która już w 1930 r. zastosowała filtry szlamowe, wykazała, że zmniejszenie zawartości wody wynosi 50—60%, zaś uzyskane przez to oszczędności węgla wynoszą 11—20 kg na beczkę cementu. Oprócz oszczędności węglowych dzięki filtracji szlamu uzyskuje się podwyższenie wydajności pieców o 20—40%. Odfiltrowana woda jest ponownie użyta, co umożliwia dalsze oszczędności na wodzie przemysłowej. Klinker wypalony z odfiltrowanego szlamu jest bardziej jednorodny i łatwiej miele się. Powyższe korzyści doprowadziły do szerokiego stosowania filtracji szlamu w cementowniach amerykańskich. — Koszty filtracji są stosunkowo niskie i wynoszą ok. 0,18 RM na tonę cementu. W użyciu są filtry bębnowe i tarczowe. Oddzielenie wody prowadzi się pod wakuum.

V. Cementy w szczególności. Cementy portlandzkie

443* 666.94 L 10 — 6.51

Anon.: Produkcja cementu w Egipcie, Izraelu i Australii. Intern. Chem. Engng. (Angl.) Nr 3, r. 1950, s. 136 i 137 wzmianka. — Egipt: Produkcja w 1950 r. wynosiła 963.000 t (386.000 t w 1949 r.). Izrael: Cementownia Nesher (Haifa) produkuje 37.000 t/m (20.000 t/m w 1949 r.). Australia: Adelaied Cement Co rozpoczyna montaż pieca obrotowego o dług. 132,0 m, o średn. 5,38 m, o wydajności 150.000 t/r. Inna budująca się cementownia sprowadza 2 piece z U. S. A. a 3 z Norwegii.

444* 666.94 L 10 — 6.51

Anon.: Przemysł cementowy Japonii. „Japan's cement industry“. Intern. Chem. Engng. (Angl.) t 32, Nr 3 marz., r. 1950, s. 110, 1/4 str. — Przedwojenna produkcja 5,7 mil. t/r. Na rok 1951 przewidziana produkcja 4,1 mil. t/r. Przed wojną Japonia była czwartym z rzędu największym producentem cementu. Przed wojną eksportowano 10%, w 1950 r. 600.000 t. Dobre złoża wapieniaka, samowystarczalność pod względem węgla. Wysoka cena węgla. Istnieje 15 to-

warzystw, utrzymujących 35 cementownię łącznej możliwości produkcyjnej 6 mil. t.r. Przeważnie cementownie produkują wyłącznie cement, tylko niektóre produkują inne pokrewne produkty.

VI. Żużle cementowe i cement hutniczy. Pucolany. Żużle paleniskowe

- 445 669.162.265 : 666.975 L 10 — 6.51
 Schneider — Arnoldi Alfred: **Żużel wielkopiecowy jako dodatek do betonu lanego**. „Hochofenschlacke als Zuschlagstoff für Schüttdeton“. Stahl u. Eisen (Nm.) Nr 11, maj, r. 1950, s. 469, 13/4 str., 2 fot., FKp. Nr 27. — Cel i zadanie lekkich konstrukcyj. Dodatkowe materiały do lekkiego betonu. Znaczenie ciężaru właściwego i próżni w betonie lekkim dla zatrzymywania ciepła. Znaczenie wilgotności. Beton jednofrakcyjny (tylko 7—15 mm). Szczególnie do tych celów nadają się: żużel wielkopiecowy granulowany, pumeks hutniczy, grys z żużla wielkopiecowego (granulowany).
- 446 662.613.114 : 662.642 L 10 — 6.51
 Endell K.: **Skład chemiczny, budowa mineralogiczna i stopień płynności stopionych żużli węgla brunatnych w wysokich temperaturach**. „Chemische Zusammensetzung, Mineralaufbau und Flüssigkeitsgrad geschmolzener Braunkohlenschlacken bei hohen Temperaturen“. Braunkohle t. 2, Nr 19/20, paźdz., 1950 r., s. 333, 7 str., 7 fot., 3 wykr. — Podano opis aparatu do pomiaru wiskozji stopionego popiołu i wyniki badań wiskozji popiołów węgla brunatnych. Żużel powstały z popiołu, zawierającego dużo $CaCO_3$, zatrzymuje (mimo wysokiej temperatury) pewną ilość $CaCO_3$ w formie niezmiennionej. Jeden z badanych popiołów zawierał tyle żelaza, że mógłby być zużyty jako ruda żelazna. Niektóre żużle można użyć w przemyśle budowlanym.
- 447* 669.184.28 : 621.867 L 10 — 6.51
 Allin G. E.: **Transport wewnętrzny i składowanie żużla zasadowego**. „Handling and storage of basic slag“. Mech. Handl. (Angl.) t. 37, Nr 7, r. 1950, s. 364—365, 5 fot. — Fabryczny transport żużla za pomocą przenośnika typu Redler (i podnośnikiem do zbiorników).
- 448* 666.952 L 10 — 6.51
 Anon.: **Sadze kominowe a korozja**. „Relationship of Fly Ash and Corrosion“. I. Amer. Concr. Inst. t. 22, Nr 1 wrz., r. 1950, s. 74. — Zastrzeżenie autora odnośnie zastosowania sadzy kominowej (przemysłowej) (fly — ash.) jako materiału wiążącego (w częściowym zastępstwie cementu) ze względu na zawartość siarki oraz ew. zaatakowania uzbrojenia betonu.
- 449 666.952 + 691.54 L 10 — 6.51
 Korth K.: **Stosowanie sadzy kominowej jako materiału budowlanego**. „Bauplanung u. Bautechnik“ (Nm.) t. 3, r. 1950, s. 125—132; streszczenie I. Amer. Concr. Inst. (Nm.) Nr 1 wrz., 1950, s. 88. — Sadza po spaleniu węgla brunatnego, mieszana z wodą, wiąże i twardnieje na powietrzu dzięki swym właściwościom hydraulicznym. Proces zależy od składu chemicznego, miążkości sadzy i mieszanki. Norma niem. DIN-4209 ustala następujące rodzaje: Br-40 i Br-10, po 28 dniach wytrzymałość 40 kg. względnie 10 kg cm^2 . Podano krytyczną ocenę zapraw i płyt gipsowych z dodatkiem sadzy przemysłowej. Autor uznaje przydatność tej sadzy tylko do zapraw murarskich i do płyt gipsowych, przeznaczonych do wykładania ścian wewnętrznych.

VII. Cementy specjalne

- 450 666.975 L 10 — 6.51
 Kennedy Henry L.: **Wpływ napowietrzania na składniki betonu, wykonanego z cementu portlandzkiego**. „Entrained Air — Its Effect on the Constituents of Portland Cement Concrete“ — Proceedings ASTM, t. 44, r. 1944, s. 821.
- 451* 666.979 L 10 — 6.51
 Termo-beton jako nowość. „Thermo-Con Coming Up.“ Pit Quarry (S. Z.) Nr wrzes., r. 1950, s. 164 wzmianka. — Do zaczynu betonowego dodawany jest środek ekspansywny, który powoduje zwiększenie objętości zaczynu o 350%. Ściany zbudowane z tego termo-betonu nie przepuszczają dźwięków. Do zaczynu betonowego dodawane są różne składniki organiczne i nieorganiczne. Mieszanie następuje w specjalnym generatorze z dodawaniem wody, a cała płynna zaprawa cementowa (bez kruszywa) wlewana jest do form (do wnętrza odeskowania).
- 452 553.492 L 10 — 6.51
 Przyczynek do ciągłej przeróbki boksytu. Beitrag zum Kontinuierlichen Aufschluss von Bauxit. Schweiz. Techn. Z. t. 47, Nr 34, r. 1950, s. 540—546, 5 rys. — Wylugowanie boksytu ługiem sodowym systemem Bayera (c. d. n.).
- 453 666.975 L 10 — 6.51
 Kennedy Henry L.: **Wpływ napowietrzania na cement portlandzki**. „The Function of Entrained Air in Portland Cement“. I. Amer. Concr. Instr. czerw. 1944, Proc. t. 40, s. 515—517.
- 454 666.975 + 691.52 L 10 — 6.51
 Hirschenthal M. inż.: **Używajcie cement napowietrzony tylko do zewnętrznych części konstrukcyjnych betonu**. „Use Air-Entrained Cements Only in Exposed Parts of Structure“. I. Amer. Concr. Inst. t. 22, Nr 1 wrz., 1950 r., s. 76, 2/3 str. — Cementy napowietrzające i napowietrzanie betonu w St. Zjedn. znalazło szerokie zastosowanie z powodu otrzymywania większych trwałości. Ujemną stroną jest zmniejszenie wytrzymałości betonu. Granicą napowietrzania jest zawartość 4—6% powietrza w betonie; wówczas strata wytrzymałości wynosi tylko 10%. Gdy napowietrzono beton, ilość cementu musi być nieco mniejsza. Z tej racji autor proponuje, ażeby napowietrzanie stosowano tylko do tych części konstrukcyjnych betonu, które narażone są na działanie gazów (dymów kominowych, wyciwów wewnątrz budynków) na mróz i na tajanie. W pewnych wypadkach w jednej i tej samej budowli betonowej może być użyty beton (cement) zwykły i beton (cement) napowietrzony. Takie zastosowanie ma dać drobne oszczędności w cementach, wymaga jednak większej kontroli przy sporządzaniu mieszanek, kontroli, która i tak nie jest dostatecznie ścisła.
- VIII. Stosowanie cementu. Technologia betonu
- 455* 666.974 L 10 — 6.51
 Moran W. T.: **Stosowanie domieszek celem przeciwdziałania reakcji kruszyw alkalicznych**. „Use of Admixtures to counteract Alkali — Agregate Reaction“. I. Amer. Concr. Instr. t. 22, Nr 1 wrz., r. 1950, s. 43, 3 1/3 str. — Znaczenie mała alkalicznych cementów (0,60% lub mniej Na_2O). Niszczące działanie niektórych kruszyw przy użyciu mała alkalicznych cementów. Badanie kruszyw. Rola pucolanów. Rodzaje pucolanów. Zdolność niektórych płynów napowietrzających do zmniejszenia pęcznienia kruszyw, pod wpływem alkali (także proszku glinowego).

- 456* 666.974 L 10 — 6.51
 Bruce E. Foster: **Stosowanie dodatków do wyrobów betoniarskich.** „Use of admixtures in Concrete Products“. I. Amer. Concr. Inst. t. 22, Nr 1 wrz., r. 1950, s. 32, 4 str., 8 poz. bibl. — Dodatki przyspieszające twardnienie. Środki napowietrzające. Środki gazotwórcze. Środki wodno-uszczelniające. Środki zwiększające urabialność. 20% cementu może być zastąpione przez popioły kominowe. Pewne dodatki organiczne pozwalają na redukcję cementu do 20%.
- 457* 666.974 L 10 — 6.51
Stosowanie domieszek wodo-uszczelnnych i przeciw wilgoci. „Use of Admixtures as Integral Waterproofing and Dampproofing Materials“. I. Amer. Concr. Inst. t. 22, Nr 1 wrz., r. 1950, s. 46, 54, 5 str., 9 poz. bibl. — Określenie sposobów przechodzenia wody i wilgoci przez beton. Roztwory chlorku wapnia. Zamydłanie. Stearat butylowy. Drobnny suchy piasek pucolanowy. Olej mineralny. Środki zwiększające urabialność, pozwalające na zmniejszenie ilości wody zaczynowej i środka napowietrzającego. Różne inne dodatki: siarczan baru, krzemiany wapnia lub magnezu, kwasy tłuszczowe, drobno mielona krzemionka i nftalina, krzemionka koloidalna, celuloza lub wosk rozpuszczone w roztworze miedzi amoniakalnej, krzemionka, wapno i glin i inne. Bibliografia.
- 458* 666.979.4 L 10 — 6.51
 W. K.: **Zastrzyki cementowe w podłożu wapiennym.** Przegl. Bud. t. XXII, Nr 12, r. 1950, s. 575, wzmianka. — Dla budowy pewnej sluzi okrętowej musiano wykonać otwarty wykop sięgający poniżej 9 metrów poniżej zwierciadła wody gruntowej w podłożu skalistym wapiennym. Przed przystąpieniem do wykopów wykonano zastrzyki z zaprawą z dodatkami pewnych chemikaliów. Otwory dla zastrzyków o średnicy 2,5 cm wiercono w odstępach 6, 10 m. Po dokonaniu zastrzyków działających w promieniu około 300 m, wywiercono dodatkowe otwory w środku odstępów istniejących otworów. Aczkolwiek późniejszy wykop nie był całkowicie uszczelniony i nie można było zrezygnować z pracy pomp, to jednak zastrzyki osiągnęły w pełni zamierzony cel. Dzięki zabarwieniu użytej zaprawy otrzymano w wykopie dokładny obraz zasięgu działania zastrzyków. (Schweizerische Bauzeitung Nr 34, 1950 r.).
- 459* 666.974 L 10 — 6.51
 Thuilleaux M.: **Wpływ chlorku wapnia na beton.** „Le traitement de béton au chlorure de calcium“. La Technique Moderne-Constr. (Fr.) t. 5, Nr 5, marz., r. 1950, s. 79—82. — Już w 1950 r. prof. Magnel (Belg.) przedstawił dodatnie strony dodawania chlorku wapnia do wody zaczynowej betonu. Opis wyniku prób z podobnym betonem we Francji, Belgii i Szwecji podczas ostatnich 10 lat. Dodatek do wody zaczynowej betonu max. 2% chlorku wapnia (w odniesieniu do cementu) nie wykazuje żadnego zmniejszenia wytrzymałości, żadnej korozji uzbrowienia i żadnych wykwitów. Stwierdzone skurcze były w dopuszczalnych granicach. Jeżeli beton znajdował się w warunkach suchych, skurcz był nieco mniejszy, gdy stosowano chlorek wapnia. Dodatnią stroną stosowania chlorku wapnia jest skracanie czasu dojrzewania betonu, w konsekwencji, wcześniejszego rozdeskowania. Dalszą dodatnią cechą jest ochrona betonu przed skutkami raptownego mrozu.
- 460 662.614 : 666.912 L 10 — 6.51
 Eigen H.: **Ustalenie rzeczywistych strat ciepła przy wypalaniu wapienia.** „Ermittlung der echten Wärmeverluste beim Kalkbrennen“. Stahl u. Eisen (Nm.) Nr 5, r. 1949, s. 158, 3 str., 3 tab., 4 wykr. — W artykule rozważane są stosunki i warunki cieplne w piecach wapienniczych o różnych wydajnościach oraz w piecach opalanych różnym paliwem (koks, gaz). Z obliczeń teoretycznych wynika, że normą dla podpału w postaci koksu jest wartość wynosząca 12,5%. Autor w konkluzji przytacza warunki w jakich wypał powinien się odbywać, aby zużycie paliwa w postaci koksu zostało zbliżone do tej właśnie normy; osiągnięcie której zresztą nie leży poza granicami rzeczywistości.
- 461* 666.92 L 10 — 6.51
Mielenie na gorąco wapna hydraulicznego. „Le broyage à chaud des chaux hydrauliques“. Rev Matér Constr. Ed. C (Fr.) Nr 422, list., r. 1950, s. 542, 4 str., 1 rys., 2 fot. — Proces mielenia wapna na gorąco po 8 do 10 godzinach gaszenia daje lepszą i tańszą fabrykację. Zasady procesu. Praktyczne przeprowadzenie przemiału. Urządzenia i instalacje do fabrykacji mielonego wapna hydraulicznego. Obliczanie wapna wolnego i oznaczenie wody hydraulicznej.
- 462* 666.915 + 666.93 L 10 — 6.51
Uchwała w sprawie stosowania wapna pokarbidowego w budownictwie. Biuletyn P. K. P. G. Nr 5, r. 1951, poz. 48, 1/2 str. — Uchwała Komitetu Postępu Technicznego z dnia 5 lutego 1951 r. poleca poszczególnym ministrom wydanie zlecenia sporządzenia wykazów w zakładach branżowych odnośnie ilości posiadanego wapna pokarbidowego, który przy odpowiednich warunkach technicznych eksploatacji może być użyty na cele budowlane. Do końca br. przewiduje się wydanie instrukcji o stosowaniu wapna pokarbidowego w budownictwie, jak również norm wapna pokarbidowego dla celów w budownictwie.
- 463* 666.91 L 10 — 6.51
 Trauffer Walter E.: **Mówcy zebrania Nar. Stow. Wapienniczego wskazują na nowe możliwości produkcyjne wapna.** „N. L. A. Convention Speakers point to New Lime Outlets“ Pit and Quarry (S. Z.) Nr lip., r. 1950, s. 79, 4 1/2 str. — Walka z przemysłowym zanieczyszczeniem wód może zwiększyć zbyt wapna. Konieczność ustawowego ujęcia tego zagadnienia. Działając wapnem na wody ściekowe fabryk, uzyskać można także produkt uboczny, nadający się do sprzedaży. Dział ten musi być stale badany. Badania nad radioaktywnym wapieniem wykazały, że może on być pożyteczny dla roślinności, tak jak molibden (za pomocą wapna). Projektuje się dodanie po 28 g molibdenu do każdej tony wapna rolniczego. — Wpływ wapieniaka na jakość stali. Dążenie do zastąpienia wapieniaka surowym dolomitom a raz palonego dolomitu podwójnie palonym. — Nauka i badania muszą znaleźć drogi, jak przy pomocy wapna użytkować różne odpadki i ścieki fabryczne. Referat o stabilizacji gruntu za pomocą wapna (z małą ilością bitumenu). — Wapno, a środki owadobójcze.
- 464* 666.915 L 10 — 6.51
Wapień rolniczy w W. Brytanii. „Agricultural Limestone in Britain“. Rock Products (S. Z.) Nr kw., r. 1950, s. 151 i 154, 2 str., 1 fot. — W Brytanii zasobna jest w obfite złoża wapieni, różnych formacji geologicznych. Pokłady eolitycznych, liasowych wapieni, dolomitów i kredy są tutaj bardzo pospolite. Procent zawartości CaCO₃ wynosi 70—90%. Do wapnowania roli nadaje się specjalnie kreda, której koszty rozdrabniania są niskie. Działła ona znacznie szybciej od mielonego wapienia litego. Nie prószy przy wysiewaniu na rolę, a duże nawet aglomeraty samoistnie rozsypują się na drobny proszek. Natomiast woda łatwiej ją w roli wymywa. Mimo dużego uświawoda łatwiej ją w roli wymywa. Strona produkcyjna

IX. Wapno

przedstawia się następująco: Zakłady przerabiające twarde sorty wapieni pracują przy pomocy urządzeń, zwykle do tego celu używanych. Natomiast pokłady kredy muszą być inaczej eksploatowane. Kreda specjalnie miękka, mielona jest z 10% dodatkiem wapna palonego w celu pochłonięcia zawartej w niej wilgoci, która utrudnia, a czasem uniemożliwia normalne mielenie. Jeden z nowocześniejszych zakładów, eksploatujący złoża miękkiej kredy składa się z: łamacza szczękowego, 6 m długiej obrotowej suszarki, szybko obrotowego desintegratora „Kubit“ nr 3 o 500 obr/min i wibrosita o 1500 wstrząsach/min, umieszczonego nad zasobnikiem poj. 1000 ton ang. Urządzenie to produkuje 12 ton/godz. mielonej kredy, przy 20%-wej wilgotności surowca. Zainstalowana moc wynosi 80 koni mech. z silników diselowskich „Lister“. Roczna produkcja wapienia mielonego wynosi 3 miliony ton, niezaspakajając potrzeb całego rolnictwa, którego zapotrzebowanie ocenia się na 4 miliony ton rocznie.

X. Dolomit

465 666.1.2 : 549.742.121.004 (457) L 10 — 6.51

Schill F. Trenz F.: **Krótkie badania nad zastosowaniem słowackich dolomitów do wyrobu szkielec izolacyjnych.** „Krátká studia o pouriteľnosti slovenských dolomitů pro sklana výrobu izolacnych lakvi“. Chem. Zvesti, Bratislava. t. 5, 1949, Nr 4, s. 97, 9 str., 5 tab.—Przeгляд Bibl. Chemii 3/51, s. 40, poz. 559 X.

466* 666.763.42 L 10 — 6.51

Dolomitowe materiały ogniotrwałe zawierające wolne wapno. „O dolomitowych ognieuporach sodierzaszczich swobodnuju izwiest“. Ognieupory rocznik 15, Nr 8, r. 1950, s. 359—362, 2 tab. — Opisano metode do otrzymania dolomitowych materiałów ogniotrwałych z zawartością wolnego wapna, odpornego na wpływy atmosferyczne. W tym celu badano wpływ boksytu, tytanu i peroskitu na zeszklenie tlenku wapnia. Podane są wyniki petrograficznej analizy otrzymanego klinkru. Podano również własności klinkru dolomitowego z domieszką peroskitu po wypaleniu przy 1580°C w piecach o komorach gazowych, oraz własności dolomitowych materiałów ogniotrwałych, zawierających wolne wapno z domieszką peroskitu. Poleca się zwiększenie zawartości surowej mieszanki na 10 do 15% zamiast 5%.

XI. Gips

467* L 10 — 6.51

Iohs Rutle inż. Christiania: **Wpływ zawartości gipsu na wytrzymałość na ściskanie cementu.** „Effect of Gypsum Content Compressive Strenght of Cement“. Pit Quarry (S. Z.) lip., 1950, s. 87, 2 str., 4 wyk., 1 fot. — Przeprowadzone próby z różną ilością gipsu od 1.5 do 5.5% i cementami o różnej spec. powierzchni od 1320 do 2460 cm²/g. Zaczyny miały różny współczynnik wodno-cementowy (0,48, 0,61 i 1,05). Do zaczynu użyto różnej ilości cementu w stosunku 375, 275 i 175 kg cementu na m³ betonu. Wynik prób ujęto w 4 wykazach.

XII. Materiały ogniotrwałe dla potrzeb przem. mat. wiążących

468 666.76.608 L 10 — 6.51

Chesters J. H. **Ostatnie postępy w dziedzinie materiałów ogniotrwałych.** „Recent Progress in Refractories Research t. 3, Nr 7 lip., r. 1950, s. 303, s. 1/4 str., 3 fot., 2 rys., 1 wyk., 1 mikrogr., 27 poz. bibl. — Postępy dokonane w ostatnich latach w dziedzinie materiałów krzemionkowych, magnezytowych, dolomitowych, chromomagnezytowych, węglowych i in. Podkreślono korzyści, jakie daje zmniejszenie w wyro-

bach krzemionkowych zawartości tlenków Al, Ti i alkaliów poniżej 0,5%. Doniosłe postępy uzyskano w produkcji tlenku magnezu z wody morskiej, materiałów magnezytowych o spoiwie fosterytowym oraz cegieł zasadowych niewypalanych. W dziedzinie wyrobów chromomagnezytowych, wyświetlono ostatnio istotę zjawiska ich pęknięcia pod wpływem kolejnego utleniania i redukcji. F. N.

XIII. Urządzenia mechaniczne

469 621.86 L 10 — 6.51

I. G. Kurakow: **Wyniki mechanizacji wielkich i ciężkich robót.** „Itogi mechanizacji trudnojemskich i tiazelych rabot“. Nr 3, r. 1951, 6 str. — Praktyka wykazuje, że kompletna mechanizacja robót wielkich i ciężkich z reguły daje możność znacznego zwiększenia wydajności pracy, wzrostu produkcji i obniżenia kosztów własnych. Wprowadzenie wykresów cyklicznego ujęcia pracy winno znaleźć szerokie zastosowanie w technice.

470* 625.2 L 10 — 6.51

Rucki Rafael: **Wyciągi linowe.** Przegl. Bud. t. XXII, Nr 12, r. 1950, s. 565, 8 str., 3 tab., 7 rys. — Zakres zastosowania systemu, wydajności wyciągów linowych, a ponadto obliczanie lin, obliczanie ciężaru pociągu, określanie przekroju liny i określanie wyboru wciągarek.

471 666.943.7 L 10 — 6.51

Urządzenia odpylające. „Wege zum Entstaubungsgrossgerät“ Radex Rundschau (Austria) Nr 5, r. 1949, s. 88, 16 1/2 str., 36 rys., i fot. — Przeгляд odpylaczy dla dużych ilości gazów: odpylacze tkaninowe, elektrostatische, odśrodkowe. Najkorzystniejsze wielkości i ilości komór z gospodarczego punktu widzenia. Przekrój wlotu do komory wstrząsającej. Komora końcowa. Osioły i promienisty aparat kierujący. Odpylacze cyklonowe. Zbiornik grupy cyklonowej.

472* 666.943.7 L10 — 6.51

Fizykalno-statystyczne podstawy oczyszczania gazów. „Physikalisch-statistische Grundlagen der Gasreinigung“. Radex Rundschau (Austria) Nr 1/2, r. 1948, s. 3, 3 str. — Pojęcia ogólne: stopień wydzielenia, orientacja. Mechanizm wydzielenia w filtrach ze strumieniem unoszącym w kierunku osiowym i kierunku promieniowym. Wyznaczenie siły pola. Charakterystyka filtra rurowego oraz przestrzennego ładunku pyłu.

473* 628.53 L 10 — 6.51

Miasta bez dymu. „Cities Without Smoke“ Coal and Colliery News, Nr 5365, grud., r. 1950, s. 7, 1 str. — Zanieczyszczenie miast W. Brytanii popiołem i sadzą pochodzącą ze spalania węgla waha się w granicach 20—800 t/km² rocznie, przy czym średnio na okręgi przemysłowe wypada 160 t/km². W okręgach wiejskich ilość ta wynosi 4 t/km². Usiłowania idą w kierunku lepszego spalania węgla.

474* 665 : 622.55 L 10 — 6.51

Anon.: **Uwagi o znaczeniu smarowania ze szczególnym uwzględnieniem przy eksploatacji kamieniołomów.** „Some Notes on Industrial Lubrication with Particular Reference to the Quarry Industry“. Cement Lime Gravel. (Angl.) t. 25, Nr 9, marz. r. 1951, s. 537, 11 str., 2 rys. — Zjawisko tarcia przy stosowaniu różnych smarów i różnego stopnia gładkości powierzchni ciernych. Właściwości fizyko-chemiczne smarów. Ekonomia i wyniki stosowania odpowiednich smarów. Praktyczne wskazówki stosowania smarów dla maszyn, pracujących w kamieniołomach — sprzężarek, wiertarek pneumatycznych, taboru kolejowego, łamaczy, przenośników, sit itp. Stosowanie do-

brych smarów zabezpiecza długowieczność urządzeń, a w konsekwencji daje duże korzyści ekonomiczne.

475 662.612 : 621.316 L 10 — 6.51

Anon.: Nowy przyrząd sygnalizujący niedomagania w płomieniu. „New flame failure detectors“ Engng. Boil. House (Angl.) Nr 9, r. 1950, s. 298, 2 rys.

476 * 625.24 L 10 — 6.51

Grossmith G. W.: Mechaniczny wyładunek wagonów kolejowych. „Mechanical unloading of railway wagons“ Mech. Handl. Nr 8, r. 1950, s. 392—398, 4 rys., 11 fot. — Przegląd różnych urządzeń służących do mechanicznego wyładowywania wagonów kolejowych.

XIV. Różne

477 651.002 : 659.2 L 10 — 6.51

Z praktyki dokumentacji naukowo-technicznej. „Aus der Praxis der technischen Dokumentation“ Nachr. Dok. (Nm.) t. 1, Nr 2, r. 1950, s. 52. — Znaczenie wciągania dokumentacji naukowo-technicznej do procesu produkcji przemysłowej. Potrzeby pogłębienia dokumentacyjnego opracowania podręczników i monografii. Znaczenie literatury firmowej (prospekty handlowe, cenniki). Dokumentacja patentów. Przeszkolenie inżynierów i techników na dokumentalistów (inżynierów literatury technicznej). Sprawa przeszkolenia młodych pracowników naukowo-dokumentacyjnych. Znaczenie księgozbiorów.

478 * 615—653 : 666.5 L 10 — 6.51

Mirowannaja S. J. Zwalczenie krzemicy w przemyśle porcelanowym. „Silikoz w farforowej promyślności i borba s nim“. Gigiena i Sanitarja. Nr 7, r. 1950, s. 14—18, 2 tab. — W poszczególnych działach produkcji przemysłu porcelanowego wytwarzają się znaczne ilości pyłu. Zawartość krzemu w pyłe waha się od 1 do 33%. Działa on szkodliwie na drogi odde-

chowe. Celem ochrony zdrowia zbudowano zapobiegliwe ekshaustory, które wypróbowano w fabrykach. Na tabeli podano skuteczność działania tych aparatów. Wskazane jest zupełne zmechanizowanie pracy mielenia i przesiewania materiałów zawierających kwarc; należy udoskonalić urządzenia odpylające, zastosować mokre mielenie materiału; wykonywać w oddzielonych budynkach procesy, przy których powstaje pył; zaleca się przestrzeganie higieny osobistej; używanie masek przeciw pyłowi. Poza tym podane są powzięte zarządzenia celem ulepszenia obsługi leczniczo-sanitarnej dla robotników.

479 622.817 : 615.62 L 10 — 6.51

Nevyjel E.: Nowe przyczynki o powstaniu krzemicy. „Nove přispěvky k vzniku silikozy“. Ban. Obz. t. 4, Nr 7 (15. VII.), r. 1950, s. 97—103. — Niedostateczny stan wiadomości o działaniu pyłu w zakładach produkcyjnych. Wskazania na niektóre powody, które przyczyniają się do schorzeń płucnych na skutek pyłów fabrycznych, np. na chemiczną metamorfozę pyłu niektórych metali, na wielkie pokrewieństwo Al i Si w odniesieniu do niektórych objawów budowy krystalizacyjnej, na możliwą szkodliwość niektórych izotopów Si itp.

480 615.655 : 549.514.5 (43) L 10 — 6.51

Landwehr M. dr inż.: Stan obecny badań i zwalczania krzemicy w górnictwie niemieckim. „Der heutige Stand der Silikosebekämpfung und Silikoseforschung im deutschen Bergbau“. Bergbau Rdsch. t. 2, Nr 11, list., r. 1950, s. 485, 6,5 str., 4 fot., 7 rys., 5 wykr., 3 tab. — Czynniki wpływające na rozwój krzemicy: koncentracja pyłu kamiennego, wielkość ziarn pyłu, czas działania na płuca i skład mineralny pyłu. Sposoby zwalczania pyłu szkodliwego. Przyrządy do pomiaru ilości pyłu i składu ziarnowego. Wielkość i kształt ziarna w zależności od rodzaju skały macierzystej. Szkodliwość dodatku powietrza do wody zraszającej (c. d. n.).

Nowe książki

481 539.4 : 666.945.7 L 10 — 6.51

Wuhrer I.: Wytrzymałość frakcji cementowych i klinkrowych oddzielonych za pomocą odpylaczy. „Festigkeiten windgesichteter Fraktionen von Zement und Klinker“. — 1950, Wiesbaden, Bauverlag, cena 0,50 DM.

482 666.94.022 : 621.926 L 10 — 6.51

Lurie I. S.: Rozdrabnianie i mielenie w przemyśle cementowym. „Droblenje i pomol w cimentnoj promyślnosti“. Moskwa, Strojizdat, 1948, 144 str., 70 rys. — Wskazówki podstawowe o technologii cementu portlandzkiego, oraz szczegóły procesu suszenia, rozdrabniania i mielenia surowca, materiałów opałowych i klinkru cementu portlandzkiego. Budowa bębnow suszących, łamaczy, młynów i urządzeń transportowych i odpylających, stosowanych w przemyśle cementowym. Metody stachanowskie. Zwiększenie wydajności młynów oraz inowacje w technice mielenia. Prawidła eksploatacji, łamaczy, bębnow suszących i młynów. Książka jest podręcznikiem dydaktycznym, mającym na celu podniesienie poziomu kwalifikacji pracowników i personelu technicznego w cementowniach.

483 621.926.5 L 10 — 6.51

Pralle E.: Oszczędność w sile motorycznej i zwiększenie wydajności przez zbudowanie urządzeń „Concentra“ w młynach klinkrowych i surowcowych. „Kraftersparnis und Leistungssteigerung durch Concentra-

Einbauten in Zement und Rohmehlmühlen“. — 1950, Wiesbaden, Bauverlag, cena 0,20 DM.

484 621.926.5 L 10 — 6.51

Schmidt A.: Młyny do mialkiego mielenia cementu. „Für die Feinmahlung von Zement geeignete Mühlen“. — 1950, Wiesbaden, Bauverlag, cena 0,30 DM.

485 622.24 : 550.8 L 10 — 6.51

Kulikiczichin N. I. i Wozdwiżenskij B. I.: Wiertnicze prace badawcze. „Razwiedocznoje burenie“ Ks. Wyd. Gosgeolizdat, Moskwa, r. 1949, s. 566, 536 rys. — Ogólne notatki dotyczące wierceń; przyrządy wiertnicze; mechanizmy i instalacje dźwigowe; rury i sprzęt; główne własności skał i teoria wiertnictwa; czyszczenie otworów wiertniczych; wiertnictwo ręczne oraz urządzenia specjalne; wiertnictwo mechaniczne; zabezpieczenie uszkodzeń i przygotowanie przyrządów celem zastosowania ich do wierceń obrotowych; wiertnictwo obrotowe żerdziowe; wiertnictwo obrotowe osiowe; odchylenia szybów i metody pomiarów kąta nachylenia; cembrowanie i wstrzymywanie wód; filtry; pompy; specjalne metody pogłębienia szybów.

486 622.255 L 10 — 6.51

Neichelt Fryderyk, inż. techniki wybuchowej: Podręcznik przemysłowej techniki wybuchowej — dla majstrów techniki wybuchowej, techników i inżynierów. „Handbuch der gewerblichen Sprengtechnik für Sprengmeister, Techniker und Ingenieure“. — 1950, Wiesbaden, Bauverlag 390 str., 251 rys., 37 tabl. A-5,

- cena 19,60 DM. — I. Wstęp do techniki wybuchowej. II. Sposoby wysadzania. III. Obliczenia ładunków. IV. Majster techniki wybuchowej. Przepisy prawne. Instrukcje celem unikania wypadków. Spis rzeczy.
- 487 66.041.57 : 66.042.2 L 10 — 6.51
Schott E.: **Opalenie pieca obrotowego pyłem węglowym albo też za pomocą węgla bunkrowego.** „Drehofenfeuerung mit Einblasmühle oder Bunkerkohle“. — 1950, Wiesbaden, Bauverlag, cena 0,40 DM.
- 488 553.655 : 666.8 L 10 — 6.51
Kruis A.: **Fizyczno-chemiczne podstawy technologii gipsu.** „Die physikalisch-chemischen Grundlagen der Gipstechnologie“. — 1949 Wiesbaden, Bauverlag, cena 1,20 DM.
- 489 666.81 (083.7) L 10 — 6.51
Kopeliański G. D.: **Czynniki wpływające na wytrzymałość gipsu budowlanego podczas produkcji.** „Proizvodstwiennye faktory prochnosti stroitel'nogo gipsa“. Min. Prom. Stroit. Materialow, Moskwa, 1948, format 210×150 mm, str. 80. — Analiza warunków według Radzieckich Norm Gost 125 — 41; grubość przemiału; warunki wypalania; hydratacja gipsu oraz domieszki zwiększające wytrzymałość gipsu.
- 490 621.867 : (666.81 + 666.91) L 10 — 6.51
Czibunowski N. G.: **Transport wewnętrzny w cegielniach, wapiennikach, w fabrykach dachówek i gipsu, oraz metody rekonstrukcji.** „Wnutrizawodzkij transport na kirpicznych, czerepicznych, izwistkowych i gipsowych zawodach i puti jego rekonstrukcji“. Biuro Inf. Techn. Moskwa, 1946, format 220×140 mm str. 179, fig. 95.
- 491 666.858 L 10 — 6.51
Graf Otto prof.: **O produkcji i o własnościach betonu sporządzonego z cementu i z wiór drzewnych.** „Über die Herstellung und über die Eigenschaften des Betons aus Zement und Holzspänen“. — 1950, Wiesbaden, Bauverlag A-5, 59, str., 10 rys., 16 tabl., cena 3,60 DM. — Wyniki prac przeprowadzonych w Instytucie dla studiów budowlanych i badań materiałów budowlanych przy Politechnice w Stuttgarcie.
- 492 666.86 : 666.915 L 10 — 6.51
Krieger B.: **Wapno do cegieł silikatowych.** „Kalk für Kalksandsteine“. — 1948, Wiesbaden, Bauverlag, cena 0,20 DM.
- 493 545 : 666.94 L 10 — 6.51
Schriftenreihe der Zementindustrie. Zeszyt Nr 9: **Przebieg analizy cementów normowych.** „Analysengang der Normzemente“ Wiesbaden, Bauverlag (Wydawca: Deutsch. Verein Portland- u. Hüttenzementwerke e. V. Düsseldorf); 15 stron, cena 1,50 DM.
- 494 666.92 (0,83.7) L 10 — 6.51
Ullrich E.: **Wapno hydrauliczne w ujęciu norm o wapiach budowlanych.** „Die hydraulisch abbindenden Kalke in den Baukalknormen DIN. 1060“ — 1948, Wiesbaden, Bauverlag, cena 0,40 DM.
- 495 666.915 : 691.51 (083.7) L 10 — 6.51
Kristen Th.: **Nowe ujęcie norm o wapiach budowlanych.** „Die Neufassung der Baukalknormen (DIN 1060)“. — 1948, Wiesbaden, Bauverlag.
- 496 666.9 — 113 L 10 — 6.51
Kühl H.: **Twardnienie hydrauliczne.** „Die hydraulische Erhärtung“ 1948, Wiesbaden, Bauverlag, cena 0,70 DM.
- 497 666.9—113 : (666.94 + 669.162.263) L 10 — 6.51
Keil F. dr: **Procesy twardnienia cementów i żużli wielkopieczowych.** „Erhärtungsvorgänge bei Zementen und Hochofenschlacken“. — 1948, Wiesbaden, Bauverlag, cena 0,50 DM.
- 498 666.94 (083.7) L 10 — 6.51
Plassmann E., Wittekindt W.: **Czy są możliwe międzynarodowe normy cementowe?** „Sind internationale Zementnormen möglich?“ — 1950, Wiesbaden, Bauverlag, cena 0,50 DM.
- 499 666.94 : (083.7) L 10 — 6.51
Wittekindt W.: **Normy zagraniczne, a cementy niemieckie.** „Ausländische Normen und deutsche Zemente“ — 1948, Wiesbaden, Bauverlag, cena 1,00 DM.
- 500 666.94 : 657.47 L 10 — 6.51
Perlin G. H.: **Podstawy analizy techniczno-ekonomicznej kosztów własnych cementu.** „Osnovy techniko-ekonomicheskogo analiza siebiestoičnosti ciemienta“. Moskwa, — Promstrojizdat, r. 1947, s. 112, form. 220×140 mm. — Metoda analizy kosztów własnych cementu; metoda planowania i ujęcia w ewidencję przewidzianych planem poszczególnych artykułów i ich koszty własne; analizy wypełniania zobowiązań odnośnie kosztów własnych cementu w całej fabryce; zarządzenie oznaczenia kosztów własnych poszczególnych gatunków cementu i planowanie klasyfikacji; zestawienie strat z przyczyn martwego sezonu; kalkulacja oszczędności w poszczególnych działach.
- 501 666.942.5 : 666.954.5 L 10 — 6.51
Schriftenreihe der Zementindustrie. Zeszyt Nr 1: **Brytyjskie normy. Cement Portlandzki i cement hutniczy.** „Britische Norm. Portland-Zement und Portland-Hochofenzement“. 50 str., 9 rys., 4 tab. (wyczerpane). Wydawca: Verein Deutscher Portland- und Hüttenzementwerke e. V. Düsseldorf.
- 502 666.926 : 669.162.263.666.942.6 L 10 — 6.51
Keil F. dr: **Mokre mielenie żużla wielkopieczowego (metoda mokra) i cementy specjalne do budowy zapór wodnych.** „Nasse Vermahlung von Hochofenschlacke (Triefverfahren) und Sonderzemente für den Talsperrenbau“. — 1949 Wiesbaden, Bauverlag, cena 0,20 DM.

Redaktor Przeglądu Bibl. Przem. Mat. Wiążących
Karol Czarnecki.

Sekretarz Redakcji Przeglądu Bibl. Przem. Mat. Wiążących: Mgr Janusz Spiechowicz.

Niniejszy Przegląd Bibliograficzny zawiera jedynie część analiz dokumentacyjnych publikacji z zakresu przemysłu materiałów wiążących. Pełna dokumentacja ukazuje się w postaci kart dokumentacyjnych wydanych przez Główny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej (Warszawa, ul. Ligocka 8). GIDNT przyjmuje prenumeratę kart dokumentacyjnych, która może obejmować zarówno całą dokumentację naukowo-techniczną, jak i oddzielne jej działy lub poszczególne zagadnienia i tematy techniczne. Cena karty dokumentacyjnej wynosi w prenumeracie 10 groszy.

GIDNT wykonuje (za zwrotem kosztów) fotokopie i mikrofilmy publikacji objętych zarówno przeglądem bibliograficznym jak i kartami dokumentacyjnymi.